

Največji slovenski časnik
v tiskarstvu
Velja za vsa leta \$4.00
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States
Published every day except Sundays
and Legal Holidays
\$4,000 Readings

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 231. — ŠTEV. 231.

NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 2, 1919. — ČETREK, 2. OKTOBRA, 1919.

VOLUME XXVII. — LETNIK XXVII.

IZJAVA SENATORJA FALLA

SENATOR FALL JE DOKAZAL V SVOJEM GOVORU, DA IMA ANGLIJA V SVETU NARODOV 24 GLASOV PROTI ŠTIRIM AMERIKE. — SPREJEM DELAVSKE ZAKONODAJE BI BIL OMEJEN.

Washington, D. C., 30. septembra. — V svojem govoru v senatu, katerega je držal v prilogi številnim amendentom, katere je predložil, je izjavil senator Fall iz New Mexico, da bi bilo ustanovljenje mednarodnega delavskega sveta kot je določeno v mirovni pogodbi in v katerem bi imele Zdržene države štiri glasove proti 24 glasovom Anglije, omejilo zakonodajne funkcije kongresa.

Isto velja tudi glede Lige narodov, v kateri bi imele Zdržene države le en glas proti šestim angleškega cesarstva.

Senator Fall je omenil to le mimogrede tekom svojega nagovora ter izjavil, da se bo na bolj podroben način pečal s tem v nekem nadaljnjem govoru. Eden njegovih amendentov predlaga, naj se izključi vsako sovedelstvo te dežele pri internacionalni delavski organizaciji. Nadaljni amendent izključuje Zdržene države iz vseh drugih mednarodnih administrativnih komitejev z izjemo reparacijskega komiteja, kjer je zastopstvo Amerike zaželjivo v zavarovanju parobrodskih interesov te dežele.

Govor senatorja Falla je predstavljal eno izmed analiz mirovne pogodbe, ki jih je bilo zadnji čas čuti v senatu. Govornik se ni omejil na svoje amendente, temveč razpravljal o možnih slučajih, ki bi se lahko pripetili, če bi obstajala Liga narodov taka kot je nameravana sedaj.

Vzemimo naprimer naše odnose z Mehiko, — je rekel senator Fall. — Skozi desetletja je obstajal spor med to deželo in Mehiko radi kosa ozemlja v Texasu. To ozemlje predstavlja sedaj del mesta El Paso. Soglasno s pogodbo v Guadalupe Hidalgo je bil spor rešen ter ustanovljena mednarodna komisija, ki je poslovala dolgo vrsto let. To ozemlje je postalo sporno ker se je tek reke Rio Grande izpremenil.

Zadeva tega ozemlja še danes ni rešena. Kakšen bi bil status, če bi bili sedaj član Lige narodov? Vzemimo, da bi postale Zdržene države član in da bi Mehika izjavila, da ogroža ta nesrečni spornik sveta.

Kak prijatelj Mehike bi napotil svet Lige, da bi se pričel brigati za to zadevo. Napotil bi tudi Mehiko, da bi se začasno pridružila Ligi na podlagi člena XVII. v namenu, da reši zadevo. Mehika bi se pridružila ter predložila svojo stran zadeve. Zdržene države bi ne hotele privoliti v abitracijo.

Svet Lige narodov bi takoj prevzel jurisdikcijo in Zdržene države bi dvignile vprašanje Monroe doktrine ter protestirale proti vmešavanju Lige v ameriške zadeve. Mehika bi izjavila nasprotno, da je Monroe doktrina le mandat enega naroda, ki je vsled tega neveljaven v zadevah, ki so mednarodnega značaja. Svet Lige bi mogoče odločil, da ne pride Monroe doktrina v poštev v tem slučaju. Zdržene države bi ne smele glasovati in svet Lige bi se odločil v prilogi Mehiki.

Kaj bi storile Zdržene države v takem slučaju? Ali bi izročile ozemlje, ki brez dvoma pripada eni izmed držav te Unije, ali pa odklonile steriti to? Če bi odklonile, kakšne bi bile posledice tega koraka? Zdržene države bi v takem slučaju izvršile vojni čin ter se nahajale avtomatično v vojni z vsemi člani Lige. Naše roke bi bile v takem slučaju vezane

D'ANNUNZIO USTRAJA PRI SVOJEM SKLEPU

Ko ga je obiskal poročevalec, je nosil D'Annunzio petnajst odlikovanj, katere je dobil tekom vojne.

Reka, Jugoslavija, 30. sept. — Ter Gabriel D'Annunzio ali pravzaprav Rapagnetta, ravberhauptman v glavni in mladih ljudi. Na Reki ni nobenega častnika, ki bi na Reki, je sprejel poročevalca bil več kot podpokovnik. Izmed Ass. Press, kateremu je izjavil, da devetnajst častnikov njegovega bo držal Reko, dokler ne bo združena z Italijo.

— Veseli me videti vas tukaj, re so gobili tekom vojne. Le pet — je rekel. — Ostali bomo tukaj, indvajest takih svetinj je bilo podokler ne bomo dovršili svoje nadeljenih. (Čudno bi bilo, če bi jih loge ter združili Reko z Italijo. Jodelili več, ko so Italijani vendar Pod nobenim pogojem ne bomo skoro vedno bežali.)

— Vi vidite navdušenje naroda, čevalen. — On je največji mož ki se hoče združiti z Italijo. V na svetu. Pripravljene smo sledi vidite, da je prebivalstvo Reke ti v smrt.

— Mi smo voljni žrtvovati vse, diti ali bersaljeri, ki korakajo po da dosežemo to, kar smatramo za ulicah ter kriče na vse pretege. pravično. (A le Italijani njegovega kalibra).

D'Annunzio je izgledal precej izmučen in njegovo lice je kazalo znake mrlice. Tekom dneva je ginili in hotel, v katerem je stopenesel napad nevalgije in ostal novel poročevalec se je imenoval je v postelji do opoldne. Tekom pred vojno "Hotel Deak". Ko je zadnjih par dni je bil izvanredno bilo sklenjeno premirje, in ko je zaposlen. Vstajal je zgodaj zjutraj, bojavil predsednik Wilson svojih traj ter pričel pisati pisma ter štirinajst točk, so izpremenili ime sestavljati proklamacije. Razven-hotela ter ga nazvali "Hotel Wil- tega pa je pregledoval svoje ju- son" Po znani proklamaciji pred naška. (1) četa. Eden njegovih sednika v preteklem aprilu, v ka-

tajnikov je rekel, da je sprejel tekom petka v avdijenci (Seveda!) več kot 500 ljudi in da je bil po tem napornem "tokanju" zelo izmučen.

Tekom pogovora s poročevalcem je nosil Rapagnetta uniformo italjanskega Rapagnetta uniformo italjanskega podpokovnika ter na svojih junaških prsih petnajst kolajun. Njegov štab obstaja v glavni in mladih ljudi. Na Reki ni nobenega častnika, ki bi na Reki, je sprejel poročevalca bil več kot podpokovnik. Izmed Ass. Press, kateremu je izjavil, da devetnajst častnikov njegovega bo držal Reko, dokler ne bo združena z Italijo.

— Veseli me videti vas tukaj, re so gobili tekom vojne. Le pet — je rekel. — Ostali bomo tukaj, indvajest takih svetinj je bilo podokler ne bomo dovršili svoje nadeljenih. (Čudno bi bilo, če bi jih loge ter združili Reko z Italijo. Jodelili več, ko so Italijani vendar Pod nobenim pogojem ne bomo skoro vedno bežali.)

— Vi vidite navdušenje naroda, čevalen. — On je največji mož ki se hoče združiti z Italijo. V na svetu. Pripravljene smo sledi vidite, da je prebivalstvo Reke ti v smrt.

— Mi smo voljni žrtvovati vse, diti ali bersaljeri, ki korakajo po da dosežemo to, kar smatramo za ulicah ter kriče na vse pretege. pravično. (A le Italijani njegovega kalibra).

D'Annunzio je izgledal precej izmučen in njegovo lice je kazalo znake mrlice. Tekom dneva je ginili in hotel, v katerem je stopenesel napad nevalgije in ostal novel poročevalec se je imenoval je v postelji do opoldne. Tekom pred vojno "Hotel Deak". Ko je zadnjih par dni je bil izvanredno bilo sklenjeno premirje, in ko je zaposlen. Vstajal je zgodaj zjutraj, bojavil predsednik Wilson svojih traj ter pričel pisati pisma ter štirinajst točk, so izpremenili ime sestavljati proklamacije. Razven-hotela ter ga nazvali "Hotel Wil- tega pa je pregledoval svoje ju- son" Po znani proklamaciji pred naška. (1) četa. Eden njegovih sednika v preteklem aprilu, v ka-

NAROD BO ODLOČEVAL GLEDE PROHIBICIJE

Soglasno z referendum postavijo državi Ohio morajo volilci glasovati glede odobrenja zveznega prohibicijskega amendentu.

Columbus, Ohio, 1. oktobra. — Nasprotniki narodne prohibicije so izvojevali precejšno zmago. Najvišje sodišče države Ohio je s šestimi glasovi proti enemu sklenilo, da je treba odobrenje prohibicijskega amendentu k zvezni ustavi predložiti volilem države v presoji. Pri novembrskih volitvah bodo volilci glasovali in odločili glede te odredbe.

V številnih drugih državah, ki imajo istotako določila glede referenduma, so bili vzprijorjeni slični koraki in če bodo sodišča sledila razsodbi najvišjega sodišča v Ohiju ter bo najvišje sodišče kot zadnja instanca delilo to naziranje, potem bo mogoče odvrgniti ali prestaviti v bodočnost prohibicijo, ki preti sedaj edli deželi.

Odločba najvišjega sodišča za Ohio se glasi, da nima v državah, v katerih je uveljavljen referendum, zakonodaja izključne pravice odobrenja kake zvezne odredbe, temveč da je treba tako odredbo predložiti volilem v odobrenje. Soglasno z referendum postavbo bi postal prohibicijski amendent pravomočen šele eno leto po glasovanju.

Zastopniki Antisalonke lige bodo takoj vložili ničnostno pritožbo pri najvišjem sodišču Zdržav proti sklepu najvišjega sodišča iz Ohija.

Philadelphia, Pa., 1. oktobra. — Izvanredno povpraševanje po centih je imelo za posledico, da je bila novčarnja v Philadelphiji neprestano zaposlena tekom meseca septembra. Skovala je tekom preteklega meseca 58,878,000 kosov denarja in med temi je bilo 44,671,000 centov. Izdelala je 380 tisoč kvdrov ter nad sedem milijonov nikljev.

Izdelala je tudi veliko kovane denarja za republiko Salvador in Venezuela.

Madrid, Špansko, 1. oktobra. — Kadri slabega vremena so bili prekinitveni boji med španskimi četami ter banditi, katerim poveljuje Raisuli. Španske čete so izvojevale večjo zmago v bližini Fondaka ter prekinitile vsako zvezo med sovražnimi četami.

Boja se je vdeležilo več kot dvanajst tisoč mož ter se nadalje glasi, da nameravajo mavrijske čete napasti Francoze v bližini maroško-alžirske meje.

ter se je izrazil proti združenju Reke z Italijo pa so dali temu hotelu ime "Orlando". To ime je hotel ohranil, čeprav se je Orlando umaknil, dokler ni prišel D'Annunzio, ko so dali hotelu ime "Hotel D'Annunzio".

(Morda ga bodo še kedaj izpremenili ter ga nazvali "Hotel Don Kišot Gabriel Rapagnetta").

V bližini Suška se nahaja obsežna zrakoplovna postaja. Tam se je vršila pred par dnevi velika parada. Številni hidroplani so se dvignili nad mesto ter obračali nase pozornost Rečanov.

Glavni stan D'Annunzija se nahaja v palači gubernerja, ki je bila izpremenjena v pravcati vojaški glavni stan. Iz privatnega urada Rapagnette se odpirajo pogled na celo mesto in pristanišče. To poslopje je najlepše na Reki ter je sijajno oprmljeno (a ne za italjanski denar).

D'Annunzio je napovedal boj

PARLAMENTARNA KRIZA V ITALIJI. — ITALJANSKA NATOLCEVANJA. — ITALJANI PRAVIJO, DA HOČEJO JUGOSLOVANI V VOJNO V NAMENU, DA BI S TEM ZADUŠILI NEMIRE V SVOJI LASTNI DEŽELI. — KRALJ LAHKO ODOBRI POGODBO. — FRANCOZI NOČEJO POMAGATI WILSONU.

Rim, Italija, 1. oktobra. — Slo do velikega pretepa v poslanški zbornici, bi najbrže dovedlo še do nadaljnih neprimernih priporov, če bi vlada ne razpustila parlamenta. Dekret, s katerim je bil razpuščen parlament, je uplival na politike kot eurek mrzle vode. Bodoči volilni boj bo v Italiji bolj strasten kot je bil kdaj prej.

Opozicijsko časopisje očita vladi razpust zbornice, dočim izjavlja vladi prijazno časopisje, da je korak vlade pravilen in da si je lahko svesta dobrih uspehov pri bodočih volitvah.

Najboljše organizirani stranki v deželi sta socijalistična in klerikalna, ki upata dobiti nadaljne mandate.

Listi tudi upajo, da bo mogoče v času do sestanka novega parlamenta rešiti jadranski problem, ki je vzrok nemira v deželi.

Rim, Italija, 30. septembra. — Italijani v Trogiru so naprosili laško vlado, naj jim pošlje ladjo, ki bo varovala njih interese ter zahtevali oproščanje znanih Italijanov, katere so jugoslovanske oblasti aretirale.

Vlada je odgovorila, da se ne more vmešavati, ker je vzdržanje reda v Dalmaciji poverjeno Amerikancem.

Rim, Italija, 30. septembra. — Popolo Romano je pričel danes dopis nekega posebnega poročevalca v Splitu glede dogodka ki je dovedel do izkrcanja ameriških mornariških čet v Trogirju.

Popoldne dne 9. septembra je šel zdravnik z laške bojne ladje "Puglia", ki je nastanjena v Splitu s svojo nevesto na kopno, da obišče njenega očeta. Ko je par na povratku počival v neki hiši, je prišel poveljnik srbskega oddelka z večjim številom vojakov ter zahteval od laškega zdravnika, naj se izkaže. Ker niso zdravniške kove ustjerne izjave zadostovale častniku, je dal slednji zdravnika aretirati, ker je nosil civilno obleko. Ameriški podadmiral Andrews se je zavel za Italijana, a ni mogel ničesar opraviti. Srbski častnik je hotel na vsak način odvesti zdravnika kot jetnika v Split, makar je dal ameriški podadmiral izkrcati čete.

Ta dogodek je vzbudil med laškimi prebivalci veliko ogorčenje ter dovedel do ekspedicije v Trogir. Isti list pravi, da sta v noč 10. septembra dva ameriška mornarja ubila nekega ameriškega zamorca.

Washington, D. C., 1. oktobra. — Zdravstveno stanje predsednika se je precej izboljšalo, in oni, ki se nahajajo v njegovi bližini, se brigajo danes le za to, da ga odvrnejo od vsakega dela, ki bi lahko povzročilo povratek bolezni.

Čeprav je izjavil admiral Grayson, da se je zdravstveno stanje predsednika izboljšalo, je vendar ukazal bolniku, da mora celi dan počivati. Dokler bo vreme ugodno, se bo vozil predsednik vsaki dan z avtomobilom in sicer ne le radi svežega zraka in solca, temveč v glavem razditega, da se tem potom premaga nespečnost, ki naj bolj muči predsednika.

Admiral Grayson je izjavil, da

DENARNE POSILJATVE V HITRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna isplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem po ozemlju ki je za seboj po italjanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mo goče zamude v isplačilih ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

50 lir \$ 6.00
100 lir \$ 11.40
500 lir \$ 56.50
1000 lir \$113.00

KAPITALISTI ZATRUJEJO, DA ŽIVE JEKLARJI SEDAJ V IZVRSTNIH FINANČNIH RAZMERAH

JEKLARSKI DELAVCI, KI NISO AMERIKANCI, IMAJO POVEČNO PO TISOČ DOLARJEV V BANKAH. — TEKOM ENEGA DNEVA V PRETEKLEM TEDNU SO POSLALI DOMOV 250,000 DOLARJEV.

Pittsburgh, Pa., 1. oktobra. — Neki Sirec, ki spada v razred strokovno neizurjeni delavcev, je potegnil pred par dnevi s pomočjo posebnega sla iz neke banke svoto \$1000, dočim je ostal on sam v tvornici ter dela. Sel je moral obiskati štirinajst nadaljnjih bank ter dvigniti ravno tako velike svote in sicer za istega človeka.

To je bil ameriški denar, katerega si je prislužil ta delavec v potu svojega obraza. Rekel je, da bo dvignil iz bank ves svoj denar ter se vrnil v "stari kraj".

To je ena izmed povesti, katere je čul poročevalec, ko je obiskal banke v Pittsburghu in okolici, da se prepriča glede finančnega stanja v mozemstvu rojenih jeklarskih delavcev. Kot je pokazala preiskava, so prislužili zunaj rojeni uslužbeni jeklarskih in prav velike svote, a seveda po dolgoletnem trdem delu. Številni ti pri inozemci stavkajo sedaj, dočim so njih ameriški tovrstni ostali na delu.

Ta Sirec, ki si je prihranil \$15,000, je seveda izjema, če se vzame vpoštev splošne številke. Pri tem pa je treba seveda pomisliti, da ne spravijo zunaj rojeni "vseh svojih jaje v eno košaro". Razvevatega pa ni denar, ki je v bankah, nikako merilo glede obsega splošnih prihrankov, kajti ti delavci so odposlali v zadnjem času dosti denarja v Evropo. Nadaljni pa hočejo osebno odnesti svoje prihranke v stari kraj ter uživati tam sadove svojega napornega dela.

Upravitelj inozemskega departamenta ene največjih bank je povedal poročevalcu, da so postali v zadnjem času Amerikanci veliko manj kritični vspricho dejstva, da se hočejo inozemci vrniti domov z denarjem, katerega so prihranili. Rekel je, da ni to nikak znak skoposti, temveč le naravna človeška želja. Vsak tak inozemec želi videti svoje brate, ki so bili v vojni ter se srečno vrnilo ali pa svoje tovariše. Skoro vsak pa ima namen vrniti se v to deželo prihrane. Ljubezen do domačega kraja ima veliko opravka s tem.

V dotični banki je približno 12,000 depozitov, in več kot 70 odstotkov teh depozitov prihaja od zunaj rojenih delavcev v jeklarski industriji. Povprečno imajo naloženih od \$800 do \$1000, kar predstavlja že izdatno skupno svoto. Tekom enega dneva v preteklem tednu so poslali domov \$250,000 in sicer predvsem v Jugoslavijo, Čelo-Slovaško, Italijo in Poljsko. Dosti denarja odhaja tudi v Rumunsko.

Da je obiskala prosperiteta ta razred delavcev je razvidno iz dejstva, da ima inozemski departement te banke šestdeset uslužbencev, kojih vsak zna govoriti kak evropski jezik. Da je večina inozemcev boljja kot pa so jih slikali številni demagogi, je razvidno iz dejstva, da se hoče veliko število inozemcev vrniti domov.

Ta banka ima prideljenih vsaki teden petdeset parobrodskih listov tretjega razreda, a bi lahko prodala petsto takih listov, če bi jih mogla dobiti.

Stavka ni dosedaj prizadela depozitov v bankah. Številni neizurjeni jeklarski delavci pa so tudi posestniki avtomobilov. Na neko zbiranje stavarjev v bližini Clairtona je prišlo najmanj dvesto izmed petsto ljudi s svojimi lastnimi avtomobili, ki so privedli s seboj tudi svoje sosedo in prijatelje.

V okrožju štiridesetih milj je približno 60,000 jeklarskih delavcev ter ni pretirano reči, da ima 15 do 20 odstotkov teh delavcev svoje lastne avtomobile. Eden izmed superintendentov je rekel, da je prišlo približno petnajst odstotkov ljudi na delo v svojih lastnih avtomobilih.

Pred kratkim se je vršil v bližini Yongstowna piknik, katerega se je vdeležilo približno 18,000 ljudi in najmanj ena tretina teh je prišla na piknik v svojih lastnih avtomobilih.

še ne ve, če se bo mogel predsedence, ki se bo sestala tukaj pri prihodnji industrijalne konfehodnji ponedeljek.

VAŽNO ZA POTNIKE.

Zaradi obetoječih razmer v starem kraju naj oni, ki so nam pisali za pojasnila glede potovanja, nekoliko počakajo, ker ne vemo, kako bi jim odgovorili. Oni pa, katerim smo pisali, da je mogoče potovati, naj ocajejo na svojem mestu, dokler ne bomo v "Glas Naroda" sporočili, da se zopet lahko potuje. Zaradi tega bi svetovali vsem, ki želijo v bližnji bodočnosti potovati v stari kraj, da pazno zasledujejo naš list, ker bomo vedno poročali, ali se lahko potuje ali ne.

Za sedaj se francoski potni listi ne morejo dobiti, valed česar tudi ni mogoče potovati.

Pazite pa dobro, kaj bomo pisali o tem prihodnje dni.

FRANK SAKSER.

GLAS NARODA
SLOVENSKA PUBLIKACIJSKA DRUŽBA
FRANK SAKSET, Urednik
LUDWIG BENEDIK, Urednik
Place of business of the Corporation and address of above officers
52 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Izbira priseljencev

Ena izmed posledic svetovne vojne bo ta, da bo iznova opaziti priseljevanje ljudi. Kot se glasi, se hoče pet milijonov Nemcev izseliti tekom bodočih par let v Južno Ameriko, a to še ni vse.

Tekom vojne je prenehalo biti priseljevanje v severno Ameriko problem, a ta problem se je pojavil takoj s prihodom miru. Navadni ljudje v evropskih in drugih deželah razumejo pomen miru veliko bolj natančno kot pa vojaki, ki se je razveljaveli Lige narodov.

Tekom zadnjega leta je znašal prirastek v številu priseljencev (glasno) s poročili priseljevalnega urada, 20,790, kajti število inozemcev, ki so prišli v deželo, je znašalo 237,021 proti 216,231, ki so odšli iz dežele.

Združene države bi se morale poslužiti sedanje prilike na lenkostnega priseljevanja, da določijo stalno politiko v tem oziru. Amerika je očitno pripravljena sprejeti politiko reguliranja priseljevanja in izseljevanja in sicer iz političnih in socialnih obzirov.

S to zadevo se je pričel pečati tudi kongres. Senator Dillingham iz Vermonta, ki je bil skozi dolgo vrsto let načelnik senatskega komiteja za priseljevanje in ki je bil preje načelnik ameriške imigracijske komisije, je predložil kongresu načrt, za katerega se je že dolgo časa zanimal.

Dr. Sidney Gulick, tajnik narodnega komiteja za konstruktivno priseljenjsko zakonodajo, je zahteval sliči načrt za šest ali sedem let, ki naj bi služil kot sredstvo za rešitev problemov priseljevanja orientancev.

Severozapadna Evropa. — Povprečno letno priseljevanje od 1910—1914 je znašalo 182,850 ljudi. Število, ki bi bilo pripuščenno na podlagi petdostotnega dopustnega načrta, bi znašalo 337,469 oseb.

Južna, istočna Evropa ter azijska Turčija. — Povprečno letno priseljevanje v letih od 1910—1914 je znašalo 738,607 ljudi. Število bi se soglasno z novim načrtom skrčilo na 256,469.

Kitajska, Japonska in Indija. — Povprečno letno priseljevanje od 1910 do 1914 je znašalo 10,153 ljudi. Soglasno z novim načrtom bi znašalo to priseljevanje le 1281 na leto.

Priseljevanje Nemcev soglasno z novim načrtom bi bilo precejšnje, kajti v deželi je dosti ljudi nemškega izvora. Kljub temu pa je predloga predvsem omejevalna odredba, ki skuša konečno rešiti vsa vprašanja, tikajoča se priseljevanja.

Medtem pa se je pojavila nadaljna stran cele zadeve in ta obstaja v tem, da je predsednik Wilson naprosil kongres, naj razširi za dobo enega leta po proklamaciji miru pravomočnost sedanje obstoječih predpisov, tikajočih se potnih listov ter dovoli za to svoto \$750,000, katero potrebuje državni department za uveljavljenje odredbe. Očitni namen te odredbe je ureditev priseljevanja. Vlada namerava ustanoviti v inozemstvu organizacijo, ki bo zvezana z diplomatsko in konzularno službo Združenih držav. Potom uredbe potnih listov bi bilo mogoče izključiti iz dežele vse osebe, ki niso pripust v Združene države bi bil nasproten javnemu blagru. Soglasno z izjavo predsednika kažejo poročila iz inozemstva, da bo število priti v to deželo veliko ljudi kakorhitro bodo odpravljene omejitve, tikajoče se pripusta v deželo. Med temi, ki bodo akuzirani priti sem, jih je mnogo, ki so nezadržljivi kot bodoči državljani in kojih izvor in zveze so take, da primerno pripustiti jih v Združene države.

Če bi ostala postava glede potnih listov pravomočna še nadalje, bi imelo to za posledico radikalno izpregembo v administrativni politiki z ozirom na priseljevanje. Pred vojno so številni Ame-

POEZIJE
IVANA ZORMANA
PRVA ZBIRKA SLOVENSKIH PESMI
V AMERIKI

Cena \$1.25

Pišite po to lepo knjigo na sledeči naslov:

IVAN ZORMAN
6820 Edna Avenue Cleveland, O.

Naročilu je priložiti znesek

likanci domnevali, da išče vsak priseljencev dom v "deželi prostih" in da je vsled tega bodoči državljan. Dejstvo pa je da je prišlo v Ameriko le malo ljudi, ki so imeli ta namen. Glas organiziranega dela je bil mogočen faktor pri ustvarjenju regulativne zakonodaje in pri izvedenju slednje. Predlog predsednika je oni amerikanizacije. Načrt sam posebi je zelo enostaven in praktičen, kajti se glasno s tem načrtom bodo diplomatski in konzularni uradniki o oni, ki bodo prevzeli posle nadzorstva nad priseljevanjem.

Jugoslavija irredenta

Poročali smo že o raznih navotarijah ki so jih vpeljali Lahi v naših krajih. Danes moramo omeniti zopet nekaj novega. Da bi okrepili svoje šibke in bolehe finance so Lahi vpeljali sedaj tudi pri nas kolek na vse mogoče stvari. Tako n. pr. morajo biti kolekovan vse vstopnice za javne prireditve, plese, veselice, za kino itd. Brez kolekovanjih vstopnic se ne pride nikamor več. Potem so kolekovan računski listi po gostilnah. Noben gostilničar ne sme napraviti računa brez listka, enako ne kavarnar in isto velja za vsa podobna podjetja. Računi po 1 liru so koleka prosti, od 1 do 5 lir znaša kolek 5 stotink, od 5 lir dalje pa 10 stotink. To je za vsa podjetja obvezno, posebno še za gostilne, restavracije in hotele.

Razun tega so pa kolekovan tudi skoro vse medicine po lekarnah, razni tozadveni predmeti po drogerijah razne dišave, parfumi itd. Celo po navadnih priprostitih trgovinah so pritisnil kolek na vsako stvar, ki ima količjak prijeten duh in spada med toaletne predmete n. pr. prah za umivan je rok, šeš, da spada pod dišave.

Druge posebnosti, katere tudi nismo veseli, je obetajoči davek — na okna. Kaj takega je seveda mogoče res ne edino v Italiji. Kdor ima zračno, solčno stanovanje, mora zato plačati davek, ker si je napravil preveč oken. Dve okni v hiši sta davka prosti, vsa druga se bodo obdačila. S kakšnimi zdravstvenimi predpisi se taki davki vjemajo, to je našim ljudem seveda neumljivo. Vedno smo slišali, da so zračna stanovanja zdrava, ugodna. Zato so zdravniki priporočali dovolj velika okna in tudi zadostno število. Sedaj vas Lah učijo, da zadostujeta dve okni, da zraka ne potrebujemo in mor da, tudi ne zdravja. Čudna načela morajo vladati v laških glavah, da nalagajo davke na tako potrebne stvari, kot so okna pri hiši. Razun tega menda bodo obdačili tudi kokeši, štirikolesne vozove in kaj znamo, kaj še vse. Že drugih davkov je dosti, posebno ker so Lahi vse dajatve napram državi, deželi in občini spremenili iz kron čisto mirno v lire. Koklikor prej kron, toliko sedaj lir, bodisi kolek na pronoji. Šaj so na potne liste v inozemstvo prvotno nastavili koleke po 15 lir, kar se jim je vendar nazadnje zdelo preveč in znižali so to pristojbino na 3 lire.

V Gorici se v zadnjem času naseljuje vedno več laških bank. Sedaj je raznih goriških laških bank in raznih filijalk iz kraljevstva okoli deset. Toraj več kot zadosti, kajti potreba po teh zavodih je gotovo precej manjša. Seveda je glavni namen teh podjetij uničiti slovenski kapital in pa pokazati strmečemu svetu italjansko bogastvo, ki se izteka kakor znano prav močno iz ameriških posojil. Kadar bodo odleteli iz ameriških krediti, bodo tudi laški kapitalisti in laške banke tako približno kot riba na suhem. Tudi v tem oziru vidimo pri Lahih isti stari laški princip: dosti besed, dosti komedije, zadaj pa se ne skriva prav nič. Pojemkin s svojimi vami je bil pravzaprav še revček proti temu, kako znajo siikati ugodne razmede italjanske države naši ljubi novi gospodarji. Cel govor, trajajoč, čez pol ure, gotovo ni preobširen, ako je treba označiti pomen — ene laške muhe.

Letina kaže letos po naših krajih, posebno po Vipavskem prav ugodno. Razun par krajev okoli planine in Gradišca pri Vipavi, kjer je toča napravila precej škodo, so drugi kraji vsi v jako lepem stanju. Posebno ugodno kaže trta, ki obeta letos dober in obilen pridelek. Kako bodo pa cene, to se bo še videlo. Prej smo bili glede cen skoro samostojni na Goriškem, sedaj je obilica laškega vina preplavila naše kraje, kar seveda ne bo ugodno vplivalo na kupčijo. Sicer je še dosti naših ljudi, ki, če že gredo v gostilno, zahtevajo naše domače vino, ne pa tuje laške tekočine, ki pravijo, da je povprečni narejeno. Če že kdo popije čašo vina, naj tedaj zahteva vsaj našo domačo kapljico, tako bodo tudi krčmarji prisiljeni kupovati vino od naših domačih pridelovalcev, in na ta način bo ustreženo vsem. Seveda imajo laška vina včasih tako nizke cene, da ni mogoča nikaka konkurenca, a z narodnega stališča bi naši ljudje morali vedno in povsod zahtevati v naših slovenskih gostilnah edino le naše domače vinske pridelke.

Lahi seveda ne pijejo naših vin, kajti še svojih imajo odveč. S svojimi opletenimi steklenicami so poplavalili celo slovensko zasedeno ozemlje in s tem so hudo oškodovali naše vinorejce in tudi krčmarje. V nekaterih krajih so naši gostilničarji bili skoro brezposelni, razen kadar je bilo treba plačati patente. Stvar se sicer vidi morda bolj malenkostna, a če se je iz laških vojaških zalog in kantin izpeljalo v naše slovenske vasi na tisoče in tisoče voz tistega čudnega "ebiantija" potem bomo vendar morali pomisliti, da je to požrlo marsikako slovensko liro, ki je šla potem doli v globoko Italijo.

Ob koncu naj omenim še nekaj. V zadnjem času se je vrnilo precej naših ljudi iz Amerike. Prinesli so s seboj po večini jako lepe svote, kar bo za dotično gospodarstvo in tudi za cele vasi gotovo precejšnjega pomena. Tako se bo ta in ona hiša gospodarsko zopet okrepila, in denarna pomoč iz Amerike je baš v sedanjem času pri nas jako dobrodošla. Kajti priznati je treba, da denarja pri nas primanjkuje, ljudstvo je brez podpor, davke je treba plačati itd.

V nadi na boljše čase, sklepam to svoje poročilo in zaključujem z zaupanjem, da pravična stvar mora zmagati tudi pri nas na Go-

PETER ZENGI

Če se bodo vsi naši upi in naperi izjalovili, se bo med nami vnela silna papirnata vojska: kdo izmed nas je največ storil za Jugoslavijo.

V Ljubljani menda še niso podrli cesarjevih spomenikov. Ko bo prišlo do tega, bodo podirale ravnokot navdušeni kot so bili takrat, ko so jih postavljali.

D'Annunzio je vrgel Jugoslovanom rokavico. Jugoslovani se ne zmenijo zanjo. Ali je to strah ali vdanost v božjo voljo?

Nekateri newyorške brunne duše je čin D'Annunzia strašno navdušil. V svojem prevelikem rodojlbju gredo nekoliko predaleč. Jugoslovani hočejo raztegniti do Budimpešte in do Dunaja, srea Nemške Avstrije. Ameriške oblasti niso s tem nič kaj zadovoljne.

Četrti slovenski dnevnik dobi mo v svojo sredo. Zakrajškovo ime nam neovrgljivo jamči, da ne bo uspeval.

Če uporabi pater Skaza vsak dan dve uri za agitacijo, štiri ure za urejevanje dnevnika, eno uro za urejevanje "Ave Marije", dve uri za kolektanje, tri ure za Rim in tri ure za Belgrad ter pet ur za spanje, lahko sami izračunate, koliko časa mu ostane za izvrševanje njegovega duhovniškega poklica.

Ford je začel izdelovati najmoderneje stroje za poljedelstvo. Pravi, da bo farmerju, ki jih bo uporabljal, treba delati samo 20 dni na leto.

Ostalih tristošestdeset dni bo najbrže uporabil za popravilo teh mašin.

V imenu njegovega veličanstva kraja — v imenu njegovega veličanstva kralja — v imenu — in takodalje, in takodalje, brez kraja in konca — čitamo v slovenskim starokrajških listih.

V prvič je kralj v sedanjem času brez vsakega imena in slovesa, v drugič pa ni nikako veličanstvo, pač pa le uboga človeška para, ki tresoče se in strahoma pričakuje, kdaj mu bodo izpodmaknili stolec.

Neka skebinja se pritožuje, ker so jo pred newyorško slovensko cerkvijo premikastili. Ker je doma iz kamniške okolice, prav dobro ve, da so v starih časih postavljali v Kamniku izdajalce in škodljivce splošnosti na sramotni kamen pred cerkvijo.

Blato in cvetje. Zdjaj je slama zagorela — Ves New York boji se isker, kajti ženska si bo pisker morala na glavo deti; slannikov ne bo imela.

Če hotela bo živeti še naprej kot dosihdob je, ji bo treba več naštetih čifutu za pokrivalo.

Štrajk le kratko bo razdobje, če se bo vse nanj podalo. Šlo je vse. Le dve se nista priklopili dolgi vrsti. Židovska ljubezen čista eipke jim vrtil med prsti.

Lepa cvetka iz Ihana in nedolžna Roza Blato skebata. Vsak dan zarana žetev gresta žet bogato.

Dragi moji, vesta kaj, pot je prosta v stari kraj. Kar na šif! Brez vsake brige pojta brati konjske fige!

To bosta prav dobro znali, saj sta jih že pobirali. Skeb naj gre iz naše srede, je brez njega dosti zmede.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDA.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT CIRCULATION, ECT. REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912. of Glas Naroda, published daily except Sundays and Holidays at Slovene Publishing Company, 52 Cortlandt Street, New York, N. Y.

POLOŽAJ PITTSBURGHU

Delodajalci v pittsburskem okraju izjavljajo, da postaja število stavkarjev vedno manjše.

Pittsburgh, Pa., 1. oktobra. — Obe stranki sta izdali svoj dnevnik komunikije, ki je kot ponavadi optimističen. Poizvedovanja pri ljudeh, ki poznajo resnični položaj, kažejo, da se je položaj s stališča delodajalcev izboljšal.

Tako Carnegie Steel Company kot Jones K. Laughlin družba poročata, da se je vrnilo veliko število stavkarjev na delo. To pa ne predstavlja še nikakega znamenja, da bi bili voditelji stavke pripravljeni končati stavko.

William Z. Foster, voditelj stavke trdi, da je 30,000 moč zapustiti naprave v South Bethlehem, dočim izjavljajo delodajalci, da so take trditve absurde.

Eden izmed razvojev, ki bodo posledica te stavke, bo obstajal v večjem naporu za amerikanizacijo neizurjenih delavcev v jeklarski industriji. V časih, ko so bili zaposleni irski, velški in drugi angleški delavci, je bilo to delo sorazmerno lahko, a sedaj so ti delavci v manjšini, kajti sledili so jim Italjani in drugi priseljenci iz dežela južnoistočne Evrope.

Pensylvanija ima postavbo, koje namcn je razširjenje šolskega pouka in ki se tiče vseh mladih ljudi, zaposlenih v premogovnikih. Vsi delci, stari manj kot šestnajst let in ki niso pohajali višjih šol, morajo obiskovati večerne šole najmanj skozi štiri ure v tednu. Slična postavba bo kmalu pravomočna tudi v državi New York. Nadaljna posledica stavke bo tudi bolj obsežna skrb od strani delodajalcev za socialno blagostanje uslužbenecv. Družbe bodo brez dvoma ustvarile za delavce nova razvedrilna središča ter jim nudile več prilike za šport. Eden glavnih ciljev bo oprotiti zunaj rojenega delavca nadvladav radikalnih voditeljev.

Senatni delavski komitej, kateremu načeljuje senator Kenyon, bo najbrž prišel semkaj v petek ter se mudil tukaj tri dni. Obiskal bo McKeesport, Clairton in druge kraje, kjer so pomožni šerifi in državni policisti grdo postopali s stavkarji.

Najti je značilna dejstva, katerih ne more tukaj nihče prezreti.

Eno teh je, da so stavkarji v resnici skoro popolnoma ustavili obratovanje v jeklarskih napravah. Soglasno s poročili zanesljivih opazovalcev je stavkalo tekom prvga tedna od 70 do 75 odstotkov delavcev, a napori kompanij so skrčili te številke na 50, kajti najmanj petdeset odstotkov delavcev še vedno stavka.

MONARHIČNO STREMLJENJE NA ČESKEM. "Právo Lidu" (Pravica Ljudstva) v Pragi poroča: Bivši agrarni poslanec Durich je začel v Smilchovu izdajati list "Staroslován", kjer posebno napada Masaryka; zato je bil že parkrat konfisciran. Ta Durich je že med vojno delal v inozemstvu na to, da naj bi kak ruski knez ali angleški brine Connaught prevzel češko vlado. V tem smislu dela naprej, ker mu sedaj čista vlada ni po godu in ker misli, da bo kak panslavističen monarh takoj ustvaril gospodarski raj. Pa zavedne delavstvo bo znalo vse poskuse ohole monarhične buržazije preprečiti!

Thrift is Power BUY W.S.S. Dr. MOY je uspešno ozdravil duhu, božjast, ataksijo, vodenico, rce, jetra, ledice in želodčne bolečine na čudežen način. Bolečine v trebuhu, v prsih, očeh, nogah, rokah ali križu; otekline, revmatizem, kožne bolezni, izpuščaje, ogre. Moške ali ženske bolezni ali slabo kri se lahko ozdravi brez operacije v najkrajšem času in po najnižji ceni. Uradne ure: ob delavnikih od 9. dop. do 6. pop. Ob nedeljah in praznikih: od 9. dop. do 1. pop. Dr. JIN FUEY MOY 308 Grant Street PITTSBURGH, PA.

ANGELSCINA Pouk potom dopisovanja s pomočjo angleško-slovenskih učnih zvezkov. Traja 6 mesecev. Vpišete se lahko vsak čas. Šolnina za cel tečaj \$10. Če želite imeti več pojma o angleški slovnici in jeziku, ljub, pišite še danes za pojasnila. SLOVENSKA KORESPONDENČNA ŠOLA (The Slovenian Correspondence School) 6119 ST. CLAIR AVE (BOX 10) CLEVELAND, OHIO SLOVENSKA KORESPONDENČNA ŠOLA, 6119 ST. CLAIR AVE (BOX 10), CLEVELAND, OHIO. Irerite ta listek in ga pošljite s svojim naslovom: IME ČIMTA ALI P. O. BOX MESTO

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

VSTANOVLJENA LETA 1898.

GLAVNI URAD ELY, MINN.

INKORPORIRANA LETA 1900.

GLAVNI URAĐNIKI:
 Predsednik: MICHAEL NOVANSKI, box 261, Coonewagon, Pa.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 198 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
 Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
 Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
 Blagajnik: LOUISA COSTELLO, 845 1/2 So. 2nd St., Pittsburg, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:
 Dr. JOE V. GRAHEK, 948 E. Ohio St., N.E. Pittsburg, Pa.

NAZORNIKI:
 JOHN GOZAR, Ely, Minn.
 ANTHONY MOTE, 2641 Ave. M, So. Chicago, Ill.
 IVAN VAROGA, 5134 Natrona Alley, Pittsburg, Pa.

POROTNIKI:
 GREGOR J. FORENTA, box 118, Black Diamond, Wash.
 LEONARD SLABODNIK, box 498, Ely, Minn.
 JOHN RUPNIK, S. R. box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBORI:
 JOSEPH PLAUTZ, Jr., 423-7th St., Columbus, Miss.
 MATT FOGORIC, 7 W. Madison St., Room 905 Chicago, Ill.

ZDruževalni odbor:
 RUDOLF PERDAN, 929 St. Clair Ave., NE Cleveland, Ohio.
 FRANK SKRABEC, 444 Washington Street, Denver, Colo.
 UMBROG HREŠČAK, 697-8th Ave., Johnston, Pa.

Jednotno glasilo: GLAS NARODA.

Vse stvari tiskane se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse priobče na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vsa zdravniška sprave, se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristanek. Jednota pošilja po "National Fraternal Congress" listevic. V blagajni ima okrog \$300.000 (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, odškodnin in posmrtnin je "glasila" se nad potrditvi milijon dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov (to) in okrog 7 tisoč otrok v mladinskih oddelkih.

Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah. Tam kjer jih še ni, pripravljamo ustanovitve novih. Kdor eli postati član, naj se zgleda pri tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Naznanila

Ely, Minn. Frontiers, Wyo.
 Članom društva Marije Čiste Vsem članom društva sv. Mihaela Spodetja št. 120 JSKJ v Ely, Minn., 27 JSKJ, v Diamond-naznanjam, da se polnoštevilno vilo, Wyo., tem potom naznava vdeležje prihodnje seje v nedeljo, 19. oktobra, na dnevnem redu bo nji društveni seji dne 21. septembra, v okviru za sklad Jugoslovanskega brata, da bo vsak član kaznovan z Narodnega Doma. Katera hoče, \$1.00 globe, ako se ne vdeleži prida plačuje za Dom po petdeset hodnje seje v nedeljo 19. oktobra. centov, nas glasuje "da", katera ki se bo volilo novega blagajnika je pa zoper, naj glasuje "ne". Na ka, ker se je stari blagajnik odpozdajni redni seji dne 7. septembra vedal. Zatorej ste prošeni vsi člani, da se članice ni, da se brez izjeme vdeležite. Z bratčim pozdravom
 S sestriškim pozdravom
 Katarina Pešcl, tajnica. Tony Koren, tajnik.

Zapisnik

ZDruževalne konference zastopnikov S. N. P. J., S. D. P. Z., J. S. K. J., S. S. P. Z. IN Z. S. Z.
 Vršile se v Clevelandu v dneh 7., 8. in 9. julija 1919.
 (Konec.)

6. Člani, ki so zavarovani za posmrtnino pri raznih organizacijah, katere se združijo na podlagi sedanjih pogojev, dobijo izredne police od skupne organizacije, za skupne svote, kolikor znašajo police posameznih članov. Ako hoče član pri združenih organizacijah znižati posmrtnino, mora pri dr. tajniku vložiti v to svrhu prošnjo. Ravno isto velja za vsako izpremembo, ako hoče član polovico zvišati in se pri tem ravnati po pravilih, ki so veljavne do skupne konvencije.

7. Bolniška podpora ostane v skupni organizaciji neizpremenjena in članstvo v bolniških razredih je opravičeno do vseh podpor, kakor poprej pri posameznih organizacijah. Ravno tako velja za vse druge poškodninske podpore. Ta tačka ostane v veljavi do skupne konvencije, ki bo uredila bolniške in poškodninske razrede.

8. Glavne tajniške organizacije, ki so se združile, se vpsoli v uradu združene organizacije. Za svoje delo so odgovorni gl. tajniku, združene organizacije in skupni konvenciji. Ko bodo vse organizacije sprejete v skupno organizacijo, naj se članstvo poslužuje samo njih tajnikov, tako, kakor poprej pri posameznih organizacijah, kateri bodo funkcionirali kot gl. tajniki. Tajniki sprejemajo do skupne konvencije isto plačo, kot so jo pri posameznih organizacijah, ter se jim plačajo izredni stroški, ki so nastali vsled združenja, kakor selitev, vožnje itd.

9. Glavni odbori združenih organizacij ostanejo do skupne konvencije, sprejemajo svoje mesečno oziroma letno plačo le do časa potrebnega poslovanja. V slučaju izrednega dela, pa so opravičeni do plače, kakršno določajo pravila skupne organizacije.

10. Združevalni odbor je v nastajnem in znanjem poslovanju v združenem delu najvišja oblast; v smislu resolucije, ki jo je sprejelo članstvo potom splošnega glasovanja. Odbor mora skrbeti, da se združitev izvrši pravično in lagalno za vse organizacije, katere se združijo.

11. Na skupni konvenciji imajo sedež in glas: a) odborniki združenih organizacij, b) združevalni odborniki združenih organizacij, c) delegatje krajevnih organizacij, e) delegatje krajevnih organizacij nad 100 članov po enega delegata, nad 200 članov, so opravičeni do dveh delegatov. V naselbinah, kjer društvo ne šteje sto članov, naj se združijo z bližnjimi društvi za dosega zahtevanega števila članov. — Glavni odborniki vseh organizacij, kakor tudi delegatje krajevnih društev, so opravičeni do povrnitve vseh stroškov in dnevnice iz blagajne združene organizacije.

12. Skupna konvencija vseh združenih organizacij se bo vršila akaj, kakor hitro bodo vse združevalno delo pod določenim čartermem vsaj deloma dovršeno. Točke vseh sedanjih pravil, katere določujejo čas za prihodnjo konvencijo, naj se sedanje prizadeje organizacije, se s sedanjim splošnim glasovanjem razveljavijo, in za skupno, oziroma združeno organizacijo ima popolno moč določati čas za skupno konvencijo, vse sedanji združevalni odbor vseh prizadetih organizacij.

13. Skupni konvenciji se nalaga, da se v ustavi pravil zajamejo popolno svobodo članstvu glede verskega in političnega prepričanja. Ime in ustavo združene organizacije določijo skupna konvencija.

14. Neveljavne so vse točke sedanjih poslojujnih pravil prizadetih organizacij, kakor tudi točke v pravilih pod čartermem, pod katerim se združitev izvrši, ki so v nasprotju s to pogodbo ali rezolu-

cijo sprejetih na sedanjem splošnem glasovanju.

15. Združevalnemu odboru se da polno moč reševati vse zadeve, ki niso označene v tej pogodbi in bi zahtevale nujno rešitev. Združevalni odbor se pooblašča, da je po sprejetju te pogodbe po članstvu potom splošnega glasovanja, združevalni odbor najvišja oblast v združenih organizacijah do konvencije. V slučaju eventualnega nesporazumljenja gl. odborov, se morajo vse stranke pokoriti zaključkom združevalnega odbora.

Ta pogodba je bila sprejeta in podpisana od zastopnikov slednjih organizacij:

Za Slovensko Narodno Podporno Jednoto: Frank Aleš, John Trčelj, Joško Oven, Josip Skuk, Mary Udovich.

Za Slovensko Delavsko Podporno Zvezo: John Prostor, Blaž Novak, Frank Pavlovič, Jos. Zele.

Za Slovensko Svobodomiselnih Podporno Zvezo: Joseph Fritz, Frank Somrak.

Za Jugoslovansko Katoliško Jednoto: Rudolf Perdan, Frank Škrabec.

Za Zapadno Slovansko Zvezo: Frank Škrabec.

V Clevelandu, na dan 9. julija 1919.

Br. Trčelj stavi predlog, da se sprejme kot čitana. Predlog potrjen po br. Somraku.

Predlog soglasno sprejet.

Določi se, da br. Somrak in Novak preskrbita, da bude pogodba do popolne na pisalnem stroju tiskana, da jo potem zastopniki združevalnih odborov podpišejo.

Br. zapisnikar vpraša, kaj bude glede zapisnika.

Temu govore br. Trčelj, Aleš, Oven, Škrabec in ses. Udovich.

Br. Oven sugestira, da se da tiskati in razposlati v obliki cirkularjev na glavne urade, društvam in časopisom.

Br. Pavlovič stavi predlog, da se jih da tiskati 2000.

Sprejeto.

Glede takojšnjega javnega priobčenja se vname širša debata, katere se vdelež br. Škrabec, Trčelj, Oven, Perdan, Aleš in ses. Udovich.

Br. Sitter prositi za besedo. Svetuje da je najbolje dati zapisnik resolucije in pogodbo takoj v javnost obenem kot glavnem odboru. Kajti članstvo hoče vedeti kaj se je storilo na konferenci in predlog zadržavanje tega, bi ne vplivalo dobro.

Br. Prostor predlaga, da se zapisnik združevalne konference razpošlje takoj ko bude dogotovljen — na predsednika združevalnega odbora.

Predsednik združevalnega odbora ga ima takoj poslati na vsa pristojna mesta. Združitelna pogodba, pa se razpošlje, kadar v to določi združevalni odsek.

Sprejeto soglasno.

Nato se govori, v kateri cleveandski tiskarni se tiska.

Ses. Udovich predlaga tiskarno "Enakopravnost" z pripombo, da ga ne sme tiskarna priobčiti javnosti, predno ga vsi drugi ne dobe. Sprejeto.

Ker je br. zapisnikarjem nemogoče ostati toliko časa, se pooblasti Br. Protorja in br. Perdana, da popravita pomoto pri sestavi, ako bi se urinila kakšna pomota v tiskarni.

Br. predsednik zaključuje sejo ob 12. uri popoldan.

Frank Aleš, predsednik.
 Frank Pavlovič, Josip Oven, zapisnikarja.

6. seja dne 8. julija 1919.

Br. predsednik otvori sejo ob 2. uri popoldan.

Čitanje imena zastopnikov. — Navzoči vsi razen sobr. Žleta.

Čitanje zapisnika dopoldanske seje. Zapisnik se sprejme kot čitana.

Senra Udovich predlaga, da se

da besedo sobr. Sitterju, kateri naj bi izrazil svoje mnenje o naših sklepih, ker on redno zasleduje naše zborovanje ter ima tudi veliko vpogleda v zadevi, kot bivši predsednik združevalnega odbora in podatke postav iz raznih držav.

Br. Sitter se izrazi, da vidi da ste se zastopniki konference bratsko sporazumeli in napravili eno izmed najbolj demokratičnih pogodb, pri kateri ne bude nobena prizadetih organizacij prizadeta. Moram reči, da zadevo ste povoljno rešili kar pričakujem da bude v zadovoljstvo vseh organizacij. Nekateri mislijo, da je delo dovršeno, ali najtežje delo vas in nas še čaka v bodoče. Jaz imam skušnjo za časa mojega delovanja, da je veliko faktorjev, kateri se večkrat izrazijo, da so za združene slovenskih organizacij, v sreč pa, da kdor govori, da združene se ne more izvesti in da je protizakonito, je direktni nasprotnik združenja. Zaprake je ni, edina zapreka je članstvo, ako se ne izreče za združene. Čestitam vašemu sedanjemu uspehu, ker ste prišli do sporazuma. Pogodba, katero ste sprejeli ne more najboljši advokat bolje in pravičneje napraviti.

Predsednik se zahvali v imenu zbornice za njegov govor.

Br. predsednik želi, da tudi br. Črne spregovori par besed.

Br. Črne govori: Zadovoljen sem, ko ste zadevo povoljno rešili in ko ste ertali iz pogodbe napake naslanjajoče se na ustavo pravil. Povem vam, ako bi se to zgodilo, da bi bilo 2000 podpisov na protestu proti omenjenemu sklepu iz Clevelanda. Bil sem že na raznih združevalnih konferencah in posvetovanjih tikajočih se združenja. Jaz vidim, da samo z dopisovanjem med raznimi združenji ne zadostuje, pač bilo je potrebno, da ste se skupaj sešli in da rešite hrepenenje slovenskega naroda v Ameriki.

Predsednik se v imenu zbornice zahvali za njegov govor.

Br. Prostor predlaga sugestijo glede glasil prizadetih organizacij.

Br. Somrak priporoča, da se priobči vse razprave v korist združenja v Prosveti.

Br. Perdan je mnenju Somraka nasproten iz razloga, ker ima vsaka oaganizacija svoje glasilo, in naj v njem vodi razpravo.

Br. Skuk se strinja, da se pošlje apelacija na list Prosveto, da nam odmerijo prostor za časa ko se bude razpravljalo o združenju, in je uverjen, da bodo z veseljem odobrili.

O zadevi govorijo: Fritz, Sitter in Škrabec.

Br. Škrabec predlaga, da se apelira na vse sloveske liste oziroma glasila prizadetih organizacij, da priobčejo razprave v korist združenja.

Predlog br. Škrabca sprejet.

Na dnevni red pride podpis pogodbe.

Br. Oven stavi predlog, da se pogodba podpiše od vseh zastopnikov združenih odborov.

Sprejeto.

Br. Perdan govori, da mu je nemogoče podpisati pogodbo, ako ne pride izjava njega in br. Škrabca v zapisnik.

Izjava:
 Podpisi zastopnikov J. S. K. J. in Z. S. Z. niso merodajna v tej pogodbi dokler članstvo teh jednot ne odloči na splošnem glasovanju za narejeni pogodbo, na konferenci dne 9. julija 1919 ter ne prevzema nobene odgovornosti.

O tem se debatira.

Br. predsednik pojasnjuje, da je to nepotrebno, saj je pogodba tako jasna in demokratična. Isto govore br. Skuk, Fritz in Somrak.

Br. Perdan zahteva, da pride v zapisnik.

Br. zapisnikar pojasni, da je že gotovo. V zapisnik pride vse kar se govori, zato je zapisnik.

S tem je zadeva rešena.

Preide se na podpise. Na kar je pogodba od vseh zastopnikov podpisana.

Nato se preide na čitanje pisem.

Prečita se pismo br. Kerol H. Poglodiča iz Valparaiso University, Valparaiso, Ind.

Pismo se vzame na znanje.

Prečita se pismo društva št. 41 S. D. P. Z., Cleveland, O.

Pismo se vzame na znanje.

Pred zaključkom br. predsednik v daljšem govoru pojasni delo za združene do sedaj in kaj smo dosegli. Delo nas čaka v bodoče, veliko dela. Treba bude delati med članstvom, da jih pridobimo za to veliko stvar. Prišli bodo nasprotniki vseh vrst, v vseh oblikah. Stavili nam bodo zapreke, ali našega dela nam ne bodo podrli, ako bodemo v bodoče združeni in delali na tem, kar smo te tri dni zarisali. Sentiment za združene je med članstvom in to že dolgo časa in če bi bilo pred leti ko se je prvič delalo za združene malo manj egoizma, bi bili že danes združeni. Ali vse to so skušnje! Naučile sa nas kako naj delamo, da bude članstvo v resnici, imelo priliko pokazati, da je za to veliko idejo, za združene vseh slovenskih podpornih organizacij v eno veliko, močno podporno organizacijo, katera nam bude v korist in slovenskemu narodu v Ameriki pa v ponos. V tem smislu moji dragi zborovalci vas pozdravljam.

Na to vpraša br. predsednik, ako želi še kdo izmed bratov besedo.

Oglasi se br. Prostor in omenja, da se zvrsemi sklepi popolnoma strinja in da bude tudi delal, da se vresničujejo.

Na to govori br. Oven:
 Da je združene potrebno iz ekonomskega stališča. Nadalje omenja, da tukaj je šele pravo ozadje, naj govorimo še toliko iz sentimentalne strani, eno je, da bodo vse slovenske podporne Jednote in Zveze prisiljene v doglednem času gledati na to, da se ujedinijo, kajti razmere jih bodo prisilile. Kdor pozna vse težkote posameznih jednot in članstva, on ve, da je to resnica.

Omenja razpoloženje zadnje konvencije S. P. N. J. v Springfieldu, Ill, glede združenja. Bilo je tam veliko delegatov ki so bili prepričani, da bodoča konvencija S. N. P. J. bude skupna konvencija vseh slovenskih podpornih organizacij in v tem smislu je zadnja konvencija S. N. P. J. sprejela resolucijo, ki da združevalnemu odboru te jednote polnomoč, da kadar pride do sporazumljenja z združevalnimi odbori drugih organizacij, da na splošno glasovanje brez ovir glavnega odbora. Do tega sporazumljenja je prišlo — sedaj nas čaka samo delo.

Na to govori o delu br. predsednika Aleša, kateremu gre največ zaslug, da se je ta konferenca faktično vršila in donesla tako lep uspeh in poziva, da isto razpoloženje ki ga imamo sedaj, odnesemo med članstvo.

Ker se ne oglasi nobeden za besedo in je dnevni red izčrpan, br. predsednik zaključuje konferenco ob 5. uri popoldan.

Frank Aleš, predsednik.
 Josip Oven, Frank Pavlovič, zapisnikarja

Izprememba v avstr. mirovni pogodbi

V kolikor se more iz raznih časnih poročil napraviti slika o izpremembah, ki jih je izvršil vrhovni svet, se more o mirovni pogodbi reči nastopno, pri čemur se mora prepustiti informacijskim mestom odgovornosti za točnost. 1. Politična določila. Nemška Avstrija se mora imenovati Avstrijska republika. Priklopitev k Nemčiji ne bo prepovedana v mirovni pogodbi sami, pač pa v spremnem pismu s tem, da se Avstriji predpiše, da ne sme trpeti nobene propagande, ki bi bila naperjena proti novi državni tvorbi. Nadalje se napovedujejo razne izpremembe personalnega prava, zlasti one, nap odlagi naturalizacije in obeje, ki se približujejo našim predlogom. Vojni ujetniki se bodo po možnosti po ratifikaciji vrnili takoj domov. Sprejetje Nemške Avstrije v zvezo narodov se bo izvršilo takoj po ratifikaciji. Ravnotako naj bi bila Nemška Avstrija v posebnem dogovoru pooblaščenca, da sme odposlati svoje zastopnike na mednarodno delavsko konferenco, ki bo meseca oktobra v Washingtonu. 2. Teritorialne vprašanja. Črta murski breg z Radgono pride brez posebnega ljudskega glasovanja pod Nemško Avstrijo. Glede pridelitve zahodne Ogrske se ni ničesar izpremenilo. Ostane pri desedaj znanih mejah, ne da bi se moralo izvesti ljudsko glasovanje. Nadalje je bil odklonjen predlog teritorialne komisije, da naj se obveže Nemška Avstrija v mirovni pogodbi, da prizna odepceve Predarske pod pogojem, ako bi Svica izrečno zahtevala priklopitev. Predarska ostenje torej v Nemški Avstriji. 3. Gospodarski pogoji. V tem oziru so dosedaj vesti najbolj skromne. Kar se tiče vojnih posojil, bo morala Nemška Avstrija bržkone jamčiti za eno tittle, ki so sicer na njenem ozemlju, pa so last pripadnikov narodnih držav. Netitulirani predvojni dolgovi se naj bi razdelili kakor titulirani na vse nasledstvene države. Glede trgovskih odnosovje naprav narodnostnim državam naj bi za dobo 5 let veljalo rekonpenzijsko načelo. Čehoslovaška republika in Poljska bi bili dolžni 15 let dobavljati Nemški Avstriji premog v istem obsegu kakor pred vojno. V teh vesteh se ne omenja obremenitev z netituliranimi vojnimi dolgovi, predvsem ključ za preračun, tako da se more smatrati, da bodo tozadavna določila zelo težka.

Dalje poroča list, da je bila izprememba mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo večinoma onemogočena vsled nasprotnega stališča zastopnikov narodnostnih držav, ki so vse storili, da se je šlo Nemški Avstriji kolikor mogoče malo na roke. Z gotovostjo se je moglo skoro vsakokrat računati, kadar so se v listih pojavili neugodni glasovi o razpoloženju v vrhovnem svetu, da so med tem Beneš, Kramar in Trumbić ali pa drugi zastopniki narodnostnih držav zastavili vse sile, kar se je moglo potem tudi naslednji dan spoznati po raznih znamenjih. Jugoslovani so se sklievali pri tem navadno na koncesije, ki so jih morali že dati ter se branili dati še nadalje. To se je zlasti jasno pokazalo n. pr. v boju za meje. V začetku se je še zdelo, da bi se nam hotele priznati še kakšne koncesije. V razpravi je bila mošenjska okolica, integriteta nižje-avstrijskih deželnih mej in mariborsko vprašanje. Tittoni je predlagal, naj se v mariborskem okolišju izvede ljudsko glasovanje. Temu predlogu so sprva pritrdili, toda naslednji dan je Tardieu vprašanje še enkrat sprožil. Tardieu je predsednik teritorialne komisije, pa tudi poročevalec za jugoslovanska vprašanja. Vsled njegovega ugovora se je posrečilo zopet omajati stališče vrhovnega sveta. Izjavili so sicer, d se sprejeti sklepi ne morejo izpremeniti, toda razpravljali so vnovič o določitvi mej, o plebiscitem pasu in obliki izvede plebiscita Tardieu je izjavil, da zahteva pravičnost, da se izvrši določitev mej z ozirom na skupne gospodarske interese ter je predlagal v ta namen, naj se raztegne pas, v katerem bi se imelo vršiti ljudsko glasovanje, na slovenske podeželske okrae, ki jih Nemška Avstrija ni zahtevala. Tako glasovanje bi seveda bilo za Nem. Avstrijo popolnoma brezpomembno. Tittoni, čigar interesi so šli z ozirom na to vprašanje z našimi paralelno, je ugovarjal, ostal pa je v manjšini. Francozi so bili napram Tardieu vezani. Balfour, ki se je v gospodarskih vprašanjih tako toplo zavzel za to, da bi se Nemški Avstriji ohranila možnost življenja, je, kakor se zdi, zavzel se v teritorialnih vprašanjih drugo stališče. Mariborsko vprašanje se je rešilo v smislu Tardieuja. Torej Nemški Avstriji se je priznala Radgona in kakor se čuje tudi levi breg Mure. Vse druge koncesije so padle v vodo.

Za "persekucijo" vlade

Skoro bi lahko trdili, da so koraki vlade SHS proti delavskim organizacijam in njih zapnikom trinoške. Za nič in zopet za nič preganja sedanja vlada delavstvo in njega liste po vseh delih države in pri nas na Slovenskem posebno v obmejnih krajih.

Pravijo, da je to "čiščenje". Da je čiščenje, ki je pa naperjeno izključno proti delavstvu, da čiščenje v vrstah ljudskih zati, ralecev, oderuhov in verižnikov ter oseb, ki so prinesle kosmato vest iz prejšnjih časov s seboj ter hočejo tudi sedaj igrati važno drzavno protiljudsko vlogo, za te se nihče ne zmeni.

Položaj je že zaradi tega skrajno kritičen in je povzročil deloma demisijo belgrajske vlade. Naglašali smo že, da je zadnji čas da preneha ta sistem. Če ne preneha, ga bo bližnja zgodovina bridko maščevala.

Iz Belgrada so prišli te dni zastopniki soc. demokratičnega kluba v narodnem predstavništvu ter so poročali o vladni krizi v ožjem krogu naših zapnikov, kolikor jih je bilo mogoče povabiti v kratkem času, ki je bil na razpologu. Navzoči zapniki so na podlagi objektivnega poročila zastopnikov kluba zavzeli stališče, da je persekucija Protičeve vlade in vseh tistih oseb, ki igrajo v sedanji osrednji vladni in v pokrajinskih vladah nujna stvar.

Protič in podobni reakcionarni elementi morajo z vodilnih mest, persekucije proti delavstvu se morajo ustaviti, krivice popraviti in onemogočiti podobne stvari, kakoršne so se dogajale doslej. V ta namen je priporočila konferenca našim zastopnikom, naj nastopijo v narodnem predstavništvu po svojem prevdarku dogovorno s celotnim klubom v tej smeri, da se navedeni program izvede.

Nadaljne persekucije soc. demokratske stranke so splošna in ena ka volina pravica po najdemokratskemjem proporcijem sistemu, čimprejše občinske volitve in predpriprave za izvedbo drugih delavskih zahtev.

Naša dolžnost je, da damo zapnikom v predstavništvu poobla stilo, da skušajo izvesti persekucijo vlade ter popravijo krivice, ki jih je ta vlada povzročila delavstvu.

("Naprej")

Save the Easy Way BUY W.S.S.

Imenik uradnikov

krajevskih društev Jugoslovanske Kraljevine Jednote v Zdr. drizavah ameriških.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 1, v Ely, Minn.

Društvo sv. Sreca Jezusa št. 2, v Ely, Minn.

Društvo sv. Barbare št. 3, v La Salle, Ill.

Društvo sv. Barbare št. 4, v Federal, Penna.

Društvo sv. Barbare št. 5, v Soudan, Minn.

Društvo sv. Marije Pomagalj št. 6, v Lorain, Ohio.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 9, v Calumet, Mich.

Društvo sv. Stefana št. 11, v Omaha, Nebr.

Društvo sv. Jožefa št. 12, v Pittsburghu, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 13, v Bagdadu, Pa.

Društvo sv. Petra in Pavla št. 15, v Pueblo, Colo.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 16, v Johnstonu, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 18, v Rock Springsu, Wyo.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 19, v Lorainu, Ohio.

Društvo sv. Jožefa št. 20, v Gilbertu, Minn.

Društvo sv. Jožefa št. 21, v Denveru, Colo.

Društvo sv. Marija Danica št. 23, v Subletu, Wyo.

Društvo sv. Marija Zvezda št. 32, v Black Diamondu, Wash.

Društvo sv. Barbare št. 33, v Trentonu, Penna.

Društvo sv. Petra in Pavla št. 35, v Lloydellu, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 36, v Conemaughu, Pa.

Društvo sv. Jožefa št. 14, v Crockettu, Cal.

Društvo sv. Petra in Pavla št. 15, v Pueblo, Colo.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 16, v Johnstonu, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 18, v Rock Springsu, Wyo.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 19, v Lorainu, Ohio.

Društvo sv. Jožefa št. 20, v Gilbertu, Minn.

Društvo sv. Jožefa št. 21, v Denveru, Colo.

Društvo sv. Marija Danica št. 23, v Subletu, Wyo.

Društvo sv. Marija Zvezda št. 32, v Black Diamondu, Wash.

Društvo sv. Barbare št. 33, v Trentonu, Penna.

Društvo sv. Petra in Pavla št. 35, v Lloydellu, Pa.

Društvo sv. Jožefa št. 45, v Indianapolisu, Ind.

Društvo sv. Barbare št. 47, v Aspen, Colo.

Društvo sv. Mihaela Arhangelja št. 57, v Diamondville, Wyo.

Društvo Marija Danica št. 23, v Subletu, Wyo.

Društvo sv. Jožefa št. 29, v Imperialu, Penna.

Društvo sv. Jožefa št. 30, v Chisholmu, Minn.

Društvo sv. Alojzija št. 31, v Bradocku, Pa.

Društvo sv. Marija Zvezda št. 32, v Black Diamondu, Wash.

Društvo sv. Barbare št. 33, v Trentonu, Penna.

Društvo sv. Petra in Pavla št. 35, v Lloydellu, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 36, v Conemaughu, Pa.

Društvo sv. Jožefa št. 14, v Crockettu, Cal.

Društvo sv. Petra in Pavla št. 15, v Pueblo, Colo.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 16, v Johnstonu, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 18, v Rock Springsu, Wyo.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 19, v Lorainu, Ohio.

Društvo sv. Jožefa št. 20, v Gilbertu, Minn.

Društvo sv. Jožefa št. 21, v Denveru, Colo.

Društvo sv. Marija Danica št. 23, v Subletu, Wyo.

Društvo sv. Marija Zvezda št. 32, v Black Diamondu, Wash.

Društvo sv. Barbare št. 33, v Trentonu, Penna.

Društvo sv. Petra in Pavla št. 35, v Lloydellu, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 36, v Conemaughu, Pa.

Društvo sv. Jožefa št. 14, v Crockettu, Cal.

Društvo sv. Petra in Pavla št. 15, v Pueblo, Colo.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 16, v Johnstonu, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 18, v Rock Springsu, Wyo.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 19, v Lorainu, Ohio.

Društvo sv. Jožefa št. 20, v Gilbertu, Minn.

Društvo sv. Jožefa št. 21, v Denveru, Colo.

Društvo sv. Marija Danica št. 23, v Subletu, Wyo.

Društvo sv. Marija Zvezda št. 32, v Black Diamondu, Wash.

Društvo sv. Barbare št. 33, v Trentonu, Penna.

Društvo sv. Barbare št. 47, v Aspen, Colo.

Društvo Vitez Sv. Jurija št. 69, v Kansas City, Kans.

Društvo sv. Petra št. 56, v Brooklynu, New York.

Društvo sv. Jožefa št. 52, v Mineralu, Kans.

Društvo sv. Alojzija št. 53, v Little Fallsu, N. Y.

Društvo sv. Barbare št. 54, v Hibbingu, Minn.

Društvo sv. Barbare št. 55, v Uniontownu, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 57, v Exportu, Penna.

Društvo sv. Andreja št. 64, v Trinidadu, Colo.

Društvo sv. Jožefa št. 65, v Aurora, Minn.

Društvo sv. Jožefa št. 66, v Midvaleu, Utah.

Društvo sv. Alojzija št. 67, v St. Louisu, Mo.

Društvo sv. Marija Danica št. 68, v Roundupu, Mont.

Društvo sv. Marija Zvezda št. 69, v Leadville, Colo.

Društvo sv. Barbare št. 72, v Tayloru, Wash.

Društvo sv. Frančiška št. 76, v Oregon City, Ore.

Društvo sv. Feliksa št. 101, v Walsenburgu, Colo.

Društvo sv. Marije Vnebovzete št. 103, v Walsenburgu, Colo.

Društvo sv. Marija Danica št. 104, v Chicagu, Ill.

Društvo sv. Marija Zvezda št. 105, v Butte, Mont.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

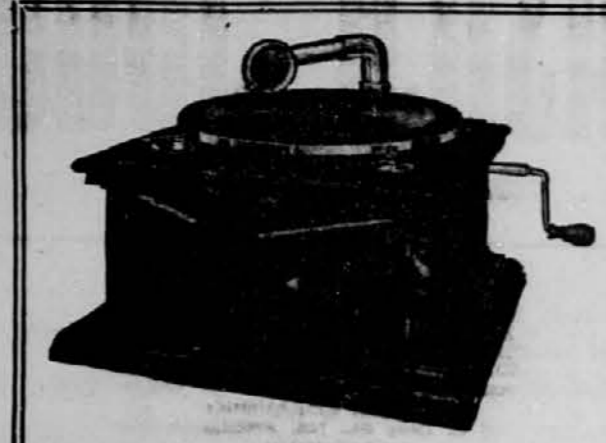
Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

Društvo sv. Frančiška št. 99, v Meenu, Pa.

ROJAKI, POSTOJTE, BERITE

Kdor ljubi godbo in petje, ima sedaj najlepšo priliko si nabaviti krasni Gramofon najnovejših vrst. Velikost 17x9 inch. Igra plošče vsakega izdelka, ker je opremljen z Universal Tonarm porabljen na dve strani, posamezni deli so fino poniklani. Ker imam izvanredno veliko zalogo in nimam potrebne prostora, sem primoran dati pod ceno. Stane kompletno \$28.80, poprej \$35.00. Kdor želi imeti ta krasni Gramofon, naj mi takoj piše. Pošiljam po postnem povzetju (C. O. D.) VICTOR NAVINSKEH, 331 Greeve Street, Conemaugh, Pa.

BOJ PROTI ODERUŠTVU.

Českom in Moravskem v drugem četrtletju tega leta 1755 kazenskih ovadbi proti oderuštvi. Od tega pripade: na Češko 5441 (v prvem četrtletju 4993) - vstevši urad za boj proti oderuštvi v Brnu 1030 (1021) - kazenskih ovad. Na Češkem je bilo razen tega postavljenih še 6 oderuhov pod policijsko nadzorstvo. - Z zadovoljstvom bere clovek taka poročila, ker se v njih zreali delo in volja za obnovitev blagostanja. V Jugoslaviji ovadbi od prevrata še 100 ni bilo.

Društvo sv. Ana št. 119 v Aurora, Illinois.

Društvo sv. Marije Vnebovzete št. 103 v Walsenburgu, Colo.

Društvo sv. Marije Vnebovzete št. 103 v Walsenburgu, Colo.

Društvo sv. Marija Danica št. 104 v Chicagu, Ill.

Društvo sv. Martina št. 105 v Butte, Mont.

Društvo sv. Marija Danica št. 104 v Chicagu, Ill.

Društvo sv. Frančiška št. 122 v Homer City, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 123 v Iron- tonu, Minn.

Društvo sv. Frančiška št. 123 v Homer City, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 123 v Iron- tonu, Minn.

Društvo sv. Frančiška št. 123 v Homer City, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 123 v Iron- tonu, Minn.

Društvo sv. Frančiška št. 123 v Homer City, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 123 v Iron- tonu, Minn.

Društvo sv. Frančiška št. 123 v Homer City, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 123 v Iron- tonu, Minn.

Društvo sv. Frančiška št. 123 v Homer City, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 123 v Iron- tonu, Minn.

Društvo sv. Frančiška št. 123 v Homer City, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 123 v Iron- tonu, Minn.

Društvo sv. Frančiška št. 123 v Homer City, Pa.

Društvo sv. Alojzija št. 123 v Iron- tonu, Minn.

Društvo sv. Frančiška št. 123 v Homer City, Pa.

ROJAKI, NAROČATE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. POZORI! POZORI! Izšel je nov obširni cenik DOMAČIH ZELIŠČNIH ZDRAVIL (priporočeno po šupniku Knelpu). Poleg vsakega zdravila je na kratko razloženo, za kaj in pri kateri bolezni so rabi. Ta cenik bo vodnik k vašemu zdravju. Pišite ponj še danes. Pošljem ga brez plačila. MATH. PEZDIR, Box 772, City Hall Sta. NEW YORK, N. Y.

ZASTONJ VSEM KI TRPE NA NADUHI. Novo domače zdravilo, katero mora vsako do rabi brez nepritike in izgube časa. Imamo nov način, kako zdraviti naduho in želimo, da poskusite na naš račun. Nič ne de, ako je to še dolga bolezen, ali pa se je pojavila še le pred kratkim, ako je slučajna ali pa kronična naduha, naročiti morate brezplačno poskušajo našega načina. Na to se ne gleda, v kakli klimi živite, ne gleda se na vaša starost ali opravilo, ako vas muči naduha, naš način vas bo takoj ozdravil. Posebno želimo poslati onim, ki se nahajajo navidez v obupnem stanju, kjer niso pomagala vsakovrstna vdihavanja, brizganja, zdravila, olja, dimi, patentirano kašenje itd., želimo pokomati vsakomur, da je ta novi način dobešen, da vsaki v vsaki težki dihanje, vse bropenje in vse strašne napade takoj in za vse čase. Ta prsta ponudba se rabi le en sam dan. Pišite še danes in prinite s tem načinom takoj. Ne pošljite denarja. Najbolje je, če pošljete spodaj kupon. Storite to danes.

PROSTI EUPON ZA NADUHO. FRONTIER ASTHMA CO. Room 437 X Niagara and Hudson Sts. Buffalo, N. Y. Pošljite prsto poskušajo našega načina.

Pozor! SLOVENCI, HRVATJE IN SRBI ki potujete skoz New York. Ne pozabite na moj hotel - kjer dobite najboljša prenočišča in bo ste najboljša postreženi. - Čiste sobe z eno ali dvema posteljama. Prostora za 250 oseb. Domača kuhinja. Najnižje cene. AUGUST BACH, 63 Greenwch St. New York, N. Y.

V STARO DOMOVINO

se sedaj lahko piše. Ako potrebujete pooblastila, kupoprodajne pogodbe, vključbe ali intabulacije, ibrise ter razne druge dokumente, obrnite se na mene. MOJA PRAKTIČNA IZKUŠNJA VAM GARANTIRA DOBRO DELO.

ANTON ZBAŠNIK JAVNI NOTAR

soba 102 Bakewell Building, Pittsburgh Pa. - Corner Diamond and Grand Sts. (Nasproti Court House.)

Pisma iz stare domovine

Alojzj Skulj v New Yorku je prejel pismo od matere iz Tople rebi, ki se glasi:

Dragi sin! —

Denar, katerega si mi poslal preko tvrdice Frank Sakser 24. junija t. l., sem prejela 1. septembra iz Zagreba; kar v kovčetu je bilo deset stotakov. Zelo sem ti hvaležna za ta velikodušni dar, si bom vsaj malo bolj prijazno privzela; sedaj smo jedli samo črniče. Mesa tudi ni bilo za dobiti, pa tudi sedaj se ga še ne dobi. Kavosino pili pšenico. Ljudje tam v Ameriki niti ne verujejo, kako slabo se nam godi. Iz Štutnega je došel eden domov iz Amerike, pa pravi, da ne bi verjel, kako slabo se nam godi, ako se ne bi sam prepričal.

Zahvaljujem se ti tudi za poslano oblečo, sedaj sem vsaj zopet dobro oblečena. Tvoji sestri Mici in Angeli sta mi za časa vojne vedno kaj poslali, dasiravno sta sami stradali.

Z veseljem te pričakujem, kakor tudi ženo, ko pišeš, da prideš drugo poletje ven, ako bosta mogla. Rada bi te še enkrat videla, kakor tudi ženo. Dolgo menda ne bom več drugi mesec jih bom žedel deset in sem v zadnjih letih zelo oslabela, poleg vsega me muči pa še revmatizem nad 35 let.

O drugih stvareh ti hočem pa že brat Frane pisal v nekaj dneh. Konečno se ti za denar in blago še enkrat zahvalim in te želim kmalu videti, ostajam

Tvoja mati.

Vel. Poljane, 6. sept. 1919.

Dragi Alojzj!

Ko je prišel polom, sem bil pri železniško-stržini stotnji na reki Tagliamento pri Codecipi. Tam je bil tudi ljubljanski strelski polk v rezervi, ki se je teden pred polomom uprl, ne hotec na fronto. Vlak za vlakom, četa za četo je šla nazaj in tako smo se obrnili tudi mi. Poševveda. Vedeli pa nismo, kaj je pravzaprav. Saj so se armade večkrat premikale sem tja. Šele bližnji Gorice smo izvedeli. Vseja družba domačinov nam vstavi, videč, da smo Slovenci! Pozdravljeni, bratje! Veselite se, ker rešeni ste tudi vi! Mir je. Mir? Nekaj sladkega, nežrecenegega je napolnilo naše srce. Toda ne raj ni mogoče. Že tisočkrat se nam je tolžilo x to besedo in zdelo se nam je kot fata morgana, ki izgine, ko misliš, da jo najlepše vidiš. V Gorici nas pozdravijo kaj tje ljubljanskega polka, ki so se kot jugoslovanski polk tu strateško utaborili ter odvezemali tuje mu vojaštvu večje množice živeža v prid domačemu prebivalstvu. Vse drugo se je pa vzeo v Ljubljani, tako da je avstrijska armada šla narazen praznih rok, kar je je šlo že našo zemljo. Čimdalje bolje. Slovenec ima prednost, je gospod, ki zapoveduje. Povod veseli obrabi, nepopisno navdušenje, splošna radost. Sanje postajajo resnica. Razdelimo še ostali živež, ki ga ima stokinja, potem pa hajd. Na vlake čakajo tisočoglavne množice vojaštva. Kdo najčaka na negotovost, da dobi mesto? Kar počej dalje! Res je še par stotilkometrov do doma, pa kaj to. Da jih je tisoč, samo da je človek svoboden, svoboden... Tako smo prišli v Lagatec. Tam skočimo na vagončki odbijne, ker drugje ni mesta, in brž dalje. Vagoni nabiti ljudi, stopnice polne, strehe polne. Ob progi leži tuhtant mrtve vojak, padel z voza, ker je revež v prevelikem hrepenenju po domu in svobodi pozabil misliti na varnost. Ob progi čakajo navdušene in vesele množice, pozdravljajo svoje, vesele se svobode. Nepisane prihod na kolodvor, čusiva prekipenjajo. En sam krik pretresa ozračje: Živela Jugoslavija! S to besedo nas pozdravljajo od Seče do doma. Ko pridemo proti Ljubljani, je red čedalje lepši. Vse križem švigajo čoti z narodnimi zastavami. Povod nastopa narodna straža z narodnimi kokardami ter z orožjem v roki skrb, da se razhad armade vrši brez škode za domovino. Le slovensko častništvo ima še kaj veljave. Vse drugo se sramežljivo umika ter išče civilne obleke.

Borojevič, generalissimo avstro-ogrskih armade, prosim, če sme bivati na našem ozemlju. In od naše milosti je to odvisno.

Nenščina je izginila iz javnega življenja. Kdor pregovori nemško, je izjavil in se proti njemu kot takemu postopa. Tako se naprimer celo francoskemu najorju iztrgali nemški časopis iz rok ter ga uničili.

Na hišnih voglih so nabiti črne obrobljeni lepaki ter z žalostno-zasnehljivimi besedami označajo sveta, da je po težki in mučni bolezni poginil žalostni nestvor — Avstrija. Obenem vibra vesposod narodni prapor ter označajo, da je Slovenec, tisočletni suženj, raztrgal verige, da je prost, svoboden.

Te bi bilo nekaj glavnih potočev. Razne zanimive okolščine, ki so spremljale vojno in podrobniosti moram opustiti, ker sicer bi bil najobsežnejši časopis pretesen.

Tako sem prišel slednjič domov. Lahko si misliš nepopisno veselje domačin, da smo vsi vkup živeli zdravi, da je končano. Zdelo se mi je, kot da bi drugič prišel na svet. Predpustom sem se spet oženil. V vasi namreč pri Bečovih. In tako gre spet po starem naprej. Razumemo se dobro. Zdravi smo tudi. Seveda, časi so bolj slabi in tudi še bodo. Valuta je za nič, industrija v povojjih, raznih reči nebroj, ki jih dobivamo iz inozemstva, manjka. Nekaj so vzrok sovarni sosedje in visoka carina. Draginja še vedno silna. Materi Tvoje žene sem pisal. Ako dobim odgovor, Ti že pišem. Dobro ji pa gotovo ne gre. Tamošnje prebivalstvo je navezano na kupovanje živeža, ta pa je silno drag. Pred 2. letoma je bila v naših krajih v to srhu: ni mogla kupiti nič. Potem je obiskala našo mater in tu je dobila, kar je mogla vzeti s seboj. Mož ji je umrl. Posvesta ne more

Nered ledje

se na nima nihče pravi, kaj ti je na zmanjšanosti lubio lubio ali čisto z dolgotrajnim boleznim in slabo, ki se zelo težko zdravi. Vredilo tega ne odlašaj. Redi si gurni in jih povzroči lakotni v začetku nerada. Vzemite

Severa's
Kidney and Liver Remedy

(Severovo Zdravilo za obisti in jetra) za zdravljenje takih bolezni kot vnetje ledic ali mehurja, zastajanje vode ali gusa urina, trpljenje pri urazaciji ali v slabosti krvnega tlaka, ka, otekli nog in bolečin v križu, ki izhajajo iz bolezni ledic. Na prodaj v vsaki lekarni. Cena 75c in 80c davka, ali \$1.25 in 80c davka.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

rečni časi, sama revščina in draginja povsod. Živil je jelo primanjkovati in draginja je rasla strašno hitro. Tolki smo črn grenak in neukusen kruh, ali biti si moral v sel, da si ga še dobiš. Videli si štati pozimi v dežju in snegu ljudi v vrsti pred pekarno, mlekarno, prodajalnami trafikanij, itd. po ure in ure, da so pršli na vrsto, ker smo imeli vsako stvar na karte. Koliko starih ljudi je onemoglo in koliko otrok je porinlo radi pomanjkanja potrebne hrane! Pšenično moko so kupovali na skrivaj po kmetih od 20 do 25 kron kilogrami, fižol pa od 10 do 15 kron kilogram. Jaz sem, hvala Bogu in dobrim ljudem, še nekako izbral. Nekaj sem dobil od doma živil, nekaj pa od doma ženin starišev, tako da sem pretelkel, ako tudi v revščini. Razen tega se mi je pa med vojno tudi troje otrok rodilo. Ako ne bi imel od nikoder nikake pomoči, ne vem, kako bi bilo šlo, kajti jaz pri moji plači nisem mogel živeža po takih cenah plačevati.

In, potem je prišel 29. oktober 1918. Isti dan je bila tukaj slovenska manifestacija za Jugoslavio, sprejeto po mestu, katerega se je deležil vsakdo, kdor se je čutil Jugoslovana. Dva dni potem je bil polom stare Avstrije in je bila slovensko proklamirana naša mlada Jugoslavija. Polom armade, oziroma celi preobrat se je izvršil mirno, brez prelivanja krvi.

V novembra lanskega leta je nastala in hudo razsajala tukaj španska bolezen. Zelo veliko ljudi je zanj pogledlo. Tudi jaz in žena sva bila bolna, vendar sva pa kmalu ozdravela.

Kolikokrat sem jaz Boga hvalil, da si ti in Janko v Ameriki, kajti ako bi bila tukaj, bi težko živa iz vojne prišla.

Koliko jih je iz kolovratske fare padlo, Ti jaz ne vem povedati. Toliko vem, da je Rožanec Rudolf Mežnarjev (Ciril in Tonček živ in zdrav domov prišel. Poljanovk Nečje je bil ranjen v Tirolih v roko, sedaj na Koroškem pa v nogo. Revče je Nemeem iz Celovea iz bolnice ušel, sedaj se zdravi v garnizijski bolnici v Ljubljani.

Tukaj v Jugoslaviji imamo sedaj dosti za jesti, samo draginja je še vedno za revnejše ljudi, kateri niso med vojno obogateli, prevelika. Zlasti obleka je zelo draga.

Amerikanska pomožna akcija za otroke je dobra. Tudi jaz sem dobil več škatel mleka, dve kile kakao ter nekaj sladkorja in neke popolnoma zastoj.

Doma pri nas v Kolovratu je pri starem. Ata in mama sta živa. Doma je tudi Tončka. Mama se je močno postarala in postala slabša. Vsakokrat, kadar go vidim, je bolj suha. Mami ni dobro doma, ima mnogo dela, hrane pa ne kaj posebne, ker ni bilo med vojno nič kave za dobiti, sedaj pa sladkorja primanjkuje. Saj veš, da mama kavo najbolj obrajtajo. Ata so še vedno sitni, Tončka pa tudi, mama pa trpi pri tem.

Tukaj pri meni je vse pri starem. Enkrat ti bom poslal sliko moje družine. Piši mi, ko prejmeš ta list, ker me ho zelo veselilo, po dolgih letih kako poročilo od Tebe dobiti. Lojzki bom tudi pisal. Pošlji naslov od Jankota, da mu morem pisati.

Tebe kakor celo družino srčno pozdravlja Matija Močnik.

Mej naslov je: Matija Močnik, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 10 (stanovanje), ali pa Bleiweisova cesta št. 22, kjer je policijski urad.

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK
KNA NAJSTAREJŠIH BANK, KI STOJI POD STALNO DRŽAVNO KONTROLO
RAZPOŠILJA DENAR NA VSE KRAJE S POLNO GARANCIJO
PRODAJA VOZNE LISTKE ZA VSE ČRTE PO ORIGINALNI CENI
IZVRUJE VSE ZADEVE V STAREM KRAJU

Ki žele potovati v staro domovino, ki žele poslati denar ali kateri drugo opraviti katekolli zadevo v stari domovini, naj se obrnejo na našo banko, ki služi svojim rojakom že preko 25 let v popolno zadovoljstvo, pošteno in sigurno.

VESESTRANSKA NAVODILA IN POJASNILA dobi vsakdc takoj v materinskem jeziku.

Henry J. Schnitzer State Bank
141 Washington Street
New York, N. Y.

jena in le redko presega dve ma. Japonski proletarijat je še z. suženj in duševno deloma še spi. Vlada zatira na popolnoma barbarski način vsako socijalistično gibanje.

Iz gorenjih podatkov vidimo, da se nahaja Japonska na pragu nevega življenja in tudi, če uvažujemo, da je treba smatrati izvanredni razvoj med vojno do gotove meje za prehodni, ni dvoma, da se bo znala Japonska ob enerziji, ki jo je v zadnjih letih razvila, tudi novim povojskim razmeram prilagoditi. Zato moremo v polni meri nazvati Japonsko v svetovni trgovini novim čimteljem, s katerim bo treba odslej računati.

prodati. Sinovi pa nočejo domov. Če en teden grem k orožniku vajam, ki so jih vsi mlajši letniki že naredili. Za 2 meseca. Odgovori mi na dom takoj, ko dobiš pismo, da vem, če si prejel. Tudi stric v Bosni še živi. Pred mesecem je bil pri nas na obisku. Umrl pa je stric na Bregu in teta v Brežah. Tudi po vasi je izmed starejših ta in oni umrl med vojno. Mati so še precej zdravi, le opešali so precej. Tudi ostali domači pri zdravju.

Prejmi konečno srčne pozdrave od nas vseh Ti, žena in deca, posebno od udanega Ti brata

Andolšek Mateja.

Ljubljana, 9. sept. 1919.

Dragi brate Frank (Močnik)!
Dokaj let je že poteklo, kar Ti nisem pisal, oziroma Ti meni. Včeraj po našem na Malega Šnarnar dan so bili pa mama tukaj v Ljubljani pri meni in so tudi Tvoje pismo, kakor tudi pismo od Lejzke Zupančič s seboj prinesli. Od tvojim tudi Tvoj naslov. Tudi sem bral, da si bil močno bolan in drugo, tako da je sedaj vrsta na meni, da Ti kaj sporočim. Ker pa Ti že več let nisem pisal, Ti moram vse natančno popisati.

Kakor veš, sem bil takrat, ko si Ti odhajal v Ameriko, še pri orožnikih. Služboval sem na več mestih vsega skupaj 6 let. Nazadnje sem služil kot stražarjester v Turjaku pri Velikih Laščah, kjer sem se tudi z mojo sedanjjo ženo seznanil. Njej na ljubo sem potem 1. majnika 1913 izstopil, oziroma prestopil od orožništva k državni policiji v Ljubljano, katera se je isti čas ustanovila tukaj, in sem bil kot policijski agent, ali kakor nas ljudje imenujejo, detektiv, to je civilni stražnik.

V jeseni istega leta sem se oženil in mi do sedaj, hvala Bogu, ni bilo žal, četudi se mi je že precej družine nabralo; imam že 5 matih. Potem je prišlo usodopolno leto 1914. Dne 26. julija 1914. dobro se še spominjam, bilo je v nedeljo zjutraj, je bila odredjena delna mobilizacija. Bil je seveda tudi 3. korzaven. Nekaj dni pozneje, namreč 1. avgusta, je bila odredjena splošna mobilizacija. Kako vrvenje, koliko ljudi je v Ljubljani iste dni videlo, koliko joku se je v teh dneh naredilo, ko so naši kranjski "Janezi" in planinski polk (tako se sedaj Tvoj bivši regiment imenuje) odhajali iz Ljubljane. Ti sploh ne morem povedati. Tudi meni so vsakokrat solze stopile v oči, ko sem jih videl na kolodvor odhajati.

Jaz sem bil ob splošni mobilizaciji prvi oprošen za 26 dni, tako da sem prišel šele 26. dan h kadru, ko so se drugi že davno bili v Galiciji. Toda imel sem srečo, bil sem samo 9 dni kot narednik 17. pešpolka pri kadru, potem sem bil pa oprošen in sem ostal celo vojno doma v Ljubljani in v svojem civilnem poklicu.

Da sem še zdrav in živ, se imam zahvaliti samo svoji službi, ker drugače bi že najbrže kje na Ruskem pokopan ležal. Mnogo mojih bivših kolegov orožnikov, kateri so bili v začetku tudi vpoklicani, se ni več vrnilo nazaj.

Ko je potem leta 1915. na birkošno nedeljo tuil Italijan posegel v vojno in so se potem, kakor Ti je znano, vršili ravno na Gorškem največji in najsrdečiji boji, je bilo tukaj v Ljubljani kaj živahnega, kajti skoraj vse vojaštvo in drugi bojni material se je skozil Ljubljano prevažal.

In potem so nastopili žalostni časi. Prišlo je vse polno beguncEV iz Galicije, še več pa seveda iz Górkoga. Nastopili so žalostni inštri, Blažena Poljska!

Svetovna vojna je povečala med drugim tudi nevarnost, da bo Evropa uničena od žoltega ječarea. V mnogih slučajih je postala ta nevarnost že dejanska katastrofa; nekatere panoge izvozne industrije so bile med vojno od japonske konkurence popolnoma uničene.

Japonski ekonomski stanjem japonske države. Državni proračun Japonske za letošnje leto izkazuje prebitke 137 in pol milijona jenov ali nad 1 in pol milijard kron. Tujezemska trgovina Japonske je bila pred vojno pasivna, leta 1917 je imela že 568 milijonov jenov prebitka, ki je padel leta 1918 na 300 milijonov. V industriji je bilo investiranih med vojno nad 5 milijard jenov! V dobi, ko so uvedle evropske države razne omejitve dovoza in izvoza, je pustila Japonska vsvojo trgovino svobodno in je ni omejevala niti z eno drebno.

Prepoved izvoza gotovih produktov iz Evrope je povzročila velikansko pomanjkanje blaga na vzhodno-azijskih trgih, ki so se naravno obračali v odponoče temu do Japonske. Razen tega je postala Japonska radi svojega velikega števila ladij v iztočni Aziji važni transportni faktor. Japonska vlada je s sodelovanjem japonskih bank to izvozno akcijo

Rmena nevarnost

Kar najbolj podpirala. Da je aktivna prebitkov z leta 1917 z naslednjim letom precej padla, je vzrok dejstvo, da koncem leta 1918 azijski trgovci že niso vsega naročevali na Japonskem, pričakujejo poudih iz Evrope, posebno radi tega, ker so bili japonski produkti vsled hitrega razvoja japonske industrije slabši od evropskih in razen tega je tudi odpadel z letom 1918 skoro ves ruski trg, na katerem je začela Japonska tekom svetovne vojne igrati izdatno vlogo.

Glavni odjemalci razen azijskih trgov so bili južna Amerika, Avstralija, severna, srednja in južna Amerika, Egipt, od evropskih držav pa Rancija in Anglija za armadne potrebe. Ostale evropske države je bilo težko preskrbejevati vsled raznih uvoznih omejitev, vsled pomanjkanja ladijskega prostora in vsled podmorskih čolnov.

Tekom vojne je bilo na Japonskem ustanovljenih raznih vrst, ki so izdelovale glavni vojni material. Kapital znaša tu nad 40 milijonov jenov in uslužbenih je do 270.000 delavcev in delavk. Razen tega je bilo povečano število delavstva drugih tovarov na 160 tisoč ljudi. Mezdne razmere so vsled svojega nizkega razmerja popolnoma različne od evropskih, povprečna dnevna plača znaša pol

Kdor bo hotel v bližnji bodočnosti videti kakega evropskega kraja, bo moral priti v demokratično Ameriko.

NARAVNO ZDRAVILNE

Jaz sem pravi Hrvat iz starega kraja, ki zdravim moške kakor ženske bolezni in sicer samo one, ki jih drugi ne more ozdraviti in ki so že zastarele za 10 ali več let. To ni medicina temveč razne korenine in zelišča, katere so preiskusene skozi 26 let in zajamčene za vsako bolezen, da se je more ozdraviti v teku osmeh dnejev prav zagotovo.

Ako vas bole roke, noge, glava, ali če trpiti na revmatizmu, vnetju pljuč, zastrpljenju krvi, ki se ponavljva na lenu ali zobeh in bolečinami v grlu ali kosteh in da vam drugje niso mogli pomagati, potem ne trošite zastoj svoj denar, temveč pridite takoj k meni in jaz vam bom povrnil zdravje že v osmih dneh, ker ozdravlil sem že na stotine drugih, ki so bili bolni 10 ali več let.

Obrnite se v vseh slučajih na spodaj navedeni naslov:

IVAN LUKAČ,
2701 Commercial Rd.,
Cleveland, Ohio.

KAKO VAM MAZOLA STEDI DENAR IN SE JO UPORABLJA V RAZNE SVRHE V VASI KUHNJI

ZA globoko pečenje ribe, čebulje in krompirja nima vrstnika.

Mazola se ne navzame duha ribe ali čebulje. Isto količino Mazole lahko uporabite za kek ali paj. Če hočete pirjeten okus, rabite Mazolo za salato.

Mazola je čisto koruzno olje, pripravljeno iz vrščikov najbolj izbrane koruze. Izdelevalci Mazole - Corn Products Refining Company - je najbolj moderna in sanitarna tovarstvo na svetu.

Če kupite Mazolo, ste lahko sigurni čistoče, dobrote in popolne vrednosti za vaš denar.

Corn Products Refining Co.
17 Battery Place
NEW YORK CITY

MAZOLA

